

Aktuální otázky rozvoje teorie útočné operace

Redakčně upravený obsah článku plukovníka I. D. Pombrika, kandidáta vojenských věd, docenta, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja mysl“ č. 10/1983.

Kvalitativní změny v rozvoji soudobých prostředků ozbrojeného zápasu a jejich hromadné zavádění do vojsk mají za následek potřebu dalšího zdokonalování způsobů přípravy a vedení soudobých operací. Jde především o analýzu změn v charakteru operací a o rozpracování efektivnějších způsobů zničení nepřítele především v útočných operacích. Zvláštní pozornost si zaslouhuje především nový přístup k takovým otázkám, jako jsou vytváření úderných uskupení, volba směrů hlavního a podružných úderů a soustředění potřebných sil a prostředků na nich, jaderné a palebné ničení nepřítele, rozvíjení taktického průlomu v operační, obnovení bojeschopnosti vojsk, organizace odolného, nepřetržitého, operativního a utajeného velení vojskům (silám) a jiné.

Cílem článku je rozebrat jen některé z těchto problémů.

Útočná operace je hlavní formou bojové činnosti jak strategického, tak i operačního rozsahu.

Hromadné použití jaderných zbraní, značné zvýšení mobility a bojové síly pozemních vojsk dodaly jak známo útočným operacím výjimečně manévrový, dynamický a rozhodný charakter. Ve srovnání s operacemi minulé války budou charakterizovány zvětšením rozmachu a účastí prakticky všech druhů ozbrojených sil, druhů vojsk a speciálních vojsk, vyzbrojených principálně novými zbraňovými systémy a bojovou technikou.

Je nutné zvláště zdůraznit, že jestliže v operacích Velké vlastenecké války hloubka současného působení na nepřítele v obraně byla omezena hlavně taktickou hloubkou, pak v soudobých podmínkách operač-

ně taktické a taktické rakety, letectvo, dalekonosné dělostřelectvo, vzdušné výsadky, vysoce pohyblivé vševojskové a tankové svazky a útvary jsou schopny vést efektivní údery do celé hloubky obrany nepřítele a tak podstatně zvyšovat prostorový rozmach operací a zkracovat délku jejich trvání. Rozmach útočných operací v letech minulé války byl charakterizován hlavně hloubkou působení na nepřítele v obraně a šířkou pásem útoků svazů. V současné době má však i vertikální rozměr ve spojitosti s rozsáhlým použitím vzdušných výsadků různé hodnoty, taktického a vojskového letectva, které jsou ve skutečnosti silami obvodu bránících se uskupení vojsk ze vzduchu. Mají velké možnosti a jsou schopny v krátké době pronikat do operační hloubky obrany, pů-

sobit v těsné součinnosti s vojsky, která útočí čelně, a tak uskutečňovat hlavní princip vojenského umění — současně působit do celé hloubky sestavy vojsk nepřítele. Využívání vzdušného prostoru s tímto cílem, kromě toho i k přepravě vševojskových útvarů vzduchem do prostoru bojové činnosti ze zálohy nebo z jednoho směru na druhý, umožňuje útočníkovi rychle se přiblížit k obránci, vést na něho překvapivé údery do boku a týlu na rozhodujících směrech, v krátké době ničit prostředky jaderného napadení nepřítele, místa velení a další důležité objekty a tak zabránit nebo značně ztížit použití jeho jaderných zbraní, mařit uskutečnění opatření k obnově bojové schopnosti bránících se uskupení, která byla napadena jadernými a palebnými údery.

Úporný boj o nadvládu ve vzduchu v zájmu pozemních vojsk v celku a zejména k nerušené přepravě sil a prostředků, předurčených k účasti ve vertikálním obchvatu nepřítele, bude charakteristickým jevem soudobých útočných operací. Získání vzdušného prostoru umožní ve velmi krátké době uskutečnit manévr silami a prostředky, získat iniciativu a udržovat ji v průběhu celé operace. To potvrzují zkušenosti z lokálních válek ve Vietnamu a na Blízkém východě, kde obchvat ze vzduchu v průběhu útoku uskutečňovaly výsadkové úderné (vzdušné výsadkové), vrtulníkové a motorizované jednotky a útvary agresora, přepravované do týlu obránce dopravními vrtulníky.

Obchvat ze vzduchu ve spojitosti se spolehlivým jaderným a palebným ničením nepřítele, s rozhodným přenesením bojové činnosti vševojskových svazků do jeho hloubky dodává soudobé útočné operaci prostornější a dynamičtější charakter. Náhlé a pronikavé změny operační situace, široké používání jaderných a palebných úderů oběma stranami, nerovnoměrný postup útočících vojsk kupředu, různorodost používaných způsobů plnění operačních úkolů, rozvíjení bojové činnosti současně ve všech prostorových oblastech — na zemi a ve vzduchu, na široké frontě, do velké hloubky a ve vysokém tempu — to jsou nejcharakterističtější rysy soudobé útočné operace, podmíněné použitím kvalitativně nových prostředků ozbrojeného zápasu.

Jedním z aktuálních problémů soudobé útočné operace je **volba efektivních způsobů přechodu vojsk do útoku.**

Útočné operace sovětských vojsk ve Velké vlastenecké válce byly zahajovány zpravidla průlomem obrany nepřítele z přímého dotyku s ním. Průlom byl zpravidla uskutečňován po mohutné dělostřelecké a

letecké přípravě útoku střeleckými svazky podle jednotného plánu operace na úzkých úsecích fronty.

Útočící střelecké útvary a svazky v průběhu útoku bojovaly zpravidla v pěší bojové sestavě v poměrně nevysokém tempu postupu. Přitom se snažily co nejlépe se přiblížit k přednímu okraji obrany nepřítele, aby zabezpečily rozhodné vyražení ke zteči a postup vojsk těsně za mohutnou palbou dělostřelectva. Jen v tomto případě pozbyval obránce možnosti obnovit systém palby obrany a klást organizovaný odpor útočníkovi.

Vyvedení vojsk do výchozích prostorů pro útok z bezprostřední blízkosti od nepřítele v soudobých podmínkách by měl dalekosáhlé následky a jejich velké ztráty po úderech jaderných nebo nových druhů klasických zbraní. Proto přechod do útoku z přímého dotyku s nepřítelem, který byl dříve hlavním a v podstatě jediným způsobem, je doplňován útokem po přesunu vojsk z hloubky. Prvního způsobu může být používáno v podmínkách, kdy vojska k době přechodu do útoku jsou již v přímém dotyku s nepřítelem, např. v obraně po odražení jeho úderů, nebo v případě, že situace umožňuje vyvést je utajeně do takových prostorů. V tomto případě je zapotřebí velmi pečlivě uskutečnit celý komplex opatření k zabezpečení odolnosti vojska a ke zkrácení doby na jejich přípravu k útoku.

Druhý způsob přechodu do útoku po přesunu vojsk z hloubky má dnes přednost, i když jeho uskutečnění je složitější. Takového způsobu přechodu do útoku již bylo používáno v operacích Velké vlastenecké války v průběhu jejich rozvíjení při průlomu spěšně zaujaté obrany nepřítele v operační hloubce. Svým obsahem se ovšem útok z chodu po přesunu z hloubky v současné době zásadním způsobem liší od toho, co bylo v minulé válce.

V podmínkách použití nepřátelských jaderných a nových druhů klasických zbraní (vysoce přesných, munice s velkoplošným účinkem a jiných) je pravděpodobně účelnější uskupení vojsk, předurčená pro útok, do jeho zahájení rozmisťovat rozptýleně v hloubce a uskutečňovat komplex opatření k zabezpečení jejich odolnosti zejména při přesunu z hloubky k čáře zteče.

Neméně složitou otázkou soudobé útočné operace je **vytváření úderných uskupení**, která zabezpečují převahu v silách a prostředcích na směrech hlavního a vedlejších úderů. Zkušenosti z Velké vlastenecké války svědčí o tom, že počet úderných uskupení závisí na zámyslu operace, množství sil a prostředků, charakteru obrany

nepříteli, podmínkách přeskupení a jejich rozsahu, i na řadě jiných faktorů.

V útočných operacích prvního období Velké vlastenecké války vytvářely fronty a armády několik úderných uskupení nevelkého složení, což mělo za následek rozptýlení sil a často nedokončený nebo neúspěšný výsledek vedených operací. V následujících útočných operacích v letech 1943—1945 již fronty plánovaly vést maximálně tři údery a armády jeden až dva. To umožňovalo vytvářet silná uskupení a vysoké operační hustoty na zvolených směrech úderů a tak dosahovat rozhodující převahy nad nepřítelem na úsecích průlomu.

Z analýzy vyplývá, že stálou tendencí při řešení tohoto úkolu bylo snižování počtu uskupení, vytváření u frontů a armád, v zájmu zabezpečení největších útočných možností každého z nich, schopných samostatně uskutečňovat v krátké době průlom obrany nepřítele a rozvíjet úspěch do hloubky k dosažení cíle operace.

Princip soustředování sil a prostředků na rozhodujících směrech k vedení silného úderu na obranu nepřítele do celé hloubky jejího vybudování uchovává si svůj význam i v soudobých podmínkách. Příroze-
něm ovšem vyžaduje zcela nové způsoby jeho realizace.

Ve spojitosti s kvalitativními změnami ve výzbroji a organizaci vojsk nabývá na aktuálním významu v teorii útočné operace nezbytnost optimálního složení úderných uskupení. Přitom je nutné opatřit se o přesně propočty a operační předvídání charakteru plánované činnosti, dále brát v úvahu rostoucí možnosti nepřítele k vedení jaderných a palebných úderů na hluboké cíle ke zmaření nebo značnému oslabení vojsk. Proto neztrácí na svém významu způsob vytváření úderných uskupení za poměrně stejného celkového poměru v silách a prostředcích s nepřítelem, a to manévrem z hloubky a z podružných směrů, rychlostí a utajením jejich soustředění jen na dobu průlomu obrany a zničení jeho nejdůležitějších uskupení s následným rychlým rozptýlením vojsk, jejich spolehlivou obranou ze vzduchu a uskutečněním všech opatření operačního zabezpečení. Je nutné zdůraznit i druhou zvláštnost při řešení tohoto úkolu. Vyplývá ze skutečnosti, že nyní probíhá rychlý proces výzbrojování armád celé řady států vysoce přesnými dalekosmými klasickými zbraněmi. To umožňuje snižovat početní složení úderných uskupení na optimální velikost a zvyšovat v důsledku toho počet vedených rozdrubujících úderů na nepřítele. Jinak řečeno, nová generace klasických zbraní umožňuje vyhý-

bat se nebezpečným nahromaděním vojsk a současně zvětšit počet úderných uskupení. Umění velitelů a štábů při organizaci útoku bude tkvět v tom, aby na základě hlubokého zhodnocení situace našli optimální složení a počet úderných uskupení. To bude napomáhat jak zvýšení odolnosti vojsk, tak i rychlejšímu prolomení obrany nepřítele.

K tomu bude přispívat organizace účinného boje s průzkumem nepřítele. Složitost plnění tohoto úkolu tkví v tom, že do průzkumného systému v armádách agresivního bloku NATO jsou v poslední době zaváděny nové komplexy radioelektronické průzkumné soustavy přístrojů, které velmi rychle pracují, mají velkou manévrovost a utajený provoz, rychle zjišťují pozemní pohyblivé a nepohyblivé objekty ze vzduchu na vzdálenost 200 km i více, ze země do 15 km a cíle s vyzařovanou energií do 500 kilometrů. To umožňuje obránci rychle a přesně zjišťovat odpalovací a palebná postavení pozemních prostředků jaderného a palebného napadení, letiště, soustředění vojsk útočníka ve výškových prostorech a vést na zjištěné objekty mířené údery. Všechno to naléhavě staví do popředí otázku o narůstání možnosti vojsk k boji proti průzkumu nepřítele. Jeho základ tvoří radioelektronika. Ve spojitosti s tím v celém počtu opatření k boji s průzkumem patří důležité místo radioelektronickému boji. Tak na Blízké východě v letech 1967, 1973 a 1982 válčící strany v široké míře používaly elektronické prostředky a prostředky boje s nimi. Např. pro průzkum přesunů pozemních vojsk i jednotlivých pěších hlídek Izraelci v široké míře používali radiolokátory, různé elektronické přístroje a jiná technická zařízení. Útoky tanků byly zmařeny nejen palbou, ale i přehradným a zaměřeným rádiovým rušením, což narušovalo řízení palby a velení vojskům v celku.

Rostoucí možnosti všech druhů průzkumu pravděpodobného nepřítele vyžadují organizaci nepřetržitého boje s nimi. K úspěšnému plnění tohoto úkolu je především nezbytné včas zjistit prostor rozmístění průzkumných prostředků obránce, stanovit jejich zranitelná místa a v potřebné době hromadným působením prostředků radioelektronického rušení a palbou zmařit jejich činnost. Velký efekt může dát dobře organizovaná dezinformace nepřítele radioelektronickými prostředky útočníka. Protože je součástí operačního maskování, současně s jinými opatřeními napomáhá zvýšení odolnosti úderných uskupení. Hlavním způsobem boje ovšem nadále zůstává palebné ničení pilotovaných a bez-

pilotních nosičů průzkumných prostředků, radiolokátorů, postavení atp.

Jedním z aktuálních problémů útočné operace je **zvýšení efektivity palebného působení na vojska v obraně**. Palebné údery letectva na uskupení a objekty nepřítele, rozmístěné v hloubce obrany, měly v letech druhé světové války za následek jen určité ztráty, snížení temp přesunu jeho záloh, ztížení jejich manévru, narušení velení a práce týlu na určitou dobu. Raketové jaderné a letecké údery zabezpečí v soudobých podmínkách rozhodně zničení jeho uskupení již před přímým střetnutím s útočícími vojsky a tak budou vytvořeny výhodné podmínky pro konečné a rychlé dokončení jejich zničení.

V podmínkách vedení útočné operace s použitím jen klasických prostředků ničení nabývá na aktuálním významu **palebné ničení vojsk v obraně**, jehož efektivnost ve srovnání s Velkou vlasteneckou válkou má tendenci ke zvyšování. Dosáhnout jeho vysokých výsledků s využitím starých metod v nových podmínkách vedení útočné operace je ovšem dosti složité. To je předurčeno tím, že v podmínkách soudobé obrany, nasycené velkým množstvím obrněné techniky, stávají se objekty a cíle nejen vysoce pohyblivými, ale i odolnými vůči plošné palbě.

V podmínkách neustálého nebezpečí použití jaderných zbraní ze strany nepřítele je dnes soustředění do 200—250 i více děl a minometů na 1 km fronty úseku průlomu, jak tomu bylo v letech Velké vlastenecké války, spojeno s vážným nebezpečím pro útočníka. Vojenští odborníci USA s přihlédnutím k procesu pancéřování vojsk jdou cestou vytváření průzkumných palebných systémů, samonaváděcí munice zvýšené mohutnosti (s velkoplošným účinkem, kazetového typu a jiné), dále dělostřeleckých systémů salvové palby s velkým palebným účinkem, s pasivním navedením munice na cíle. To umožňuje vést mohutnější palebné údery na objekty obránce omezeným počtem raketových, dělostřeleckých a leteckých prostředků, značně zkrátit dobu na splnění úkolů palebného ničení, zvýšit odolnost sil a prostředků útočníka.

Při palebném ničení nabývá na převládajícím významu daleký palebný boj prostředků ničení obou stran. Zkušenosti z lokálních válek ukazují, že nejen boj, ale i útočná operace, jsou zahajovány dalekým palebným působením. To je podmíněno tím, že soudobé dalekonosné palebné prostředky v armádách NATO, sloučené v jednotný komplex s prostředky průzkumu a velení, jsou schopny rychle zjišťovat

a spolehlivě ničit uskupení vojsk a objekty nepřítele ve velké hloubce s dostatečně vysokou efektivností. Jednotlivé prvky takových průzkumných palebných systémů byly již zkoušeny v době ozbrojené agrese Izraele v Libanonu v červnu roku 1982, v jejímž průběhu Izraelci v široké míře používali pro průzkum a ukazování cílů bezpilotní prostředky řízené na dálku, vybudované s pomocí amerických odborníků.

V souhlase s uveřejněnými materiály v zahraničním tisku vojenští vedoucí pracovníci předpokládají, že rozsáhlé vybavení vojsk vysoce přesnými zbraněmi, schopnými ničit cíle ve velkých vzdálenostech prvním výstřelem, bude mít za následek podstatné změny ve způsobech bojové činnosti:

- vzniknou podmínky pro efektivnější daleké palebné ničení objektů s menší spotřebou sil a prostředků,

- odpadne nutnost soustřeďování velkých uskupení sil a prostředků, používaných k palebnému ničení v omezených prostorech.

- zkrátí se doby k vyřazení velkého množství objektů a cílů, včetně prostředků PVO, míst velení, spojovacích uzlů a dalších cílů o malých rozměrech, rozmístěných na bojišti i v hloubce.

Kromě toho budou vojska nucena bojovat v rozptýlenějších sestavách, může dojít k dalšímu zvětšení šířky jejich pásem, prostorů rozmístění a soustředění. Předpokládá se podstatné zvýšení úlohy překvapení nejen z hlediska vedení palebných úderů, ale i z hlediska činnosti uskupení motostřeleckých a tankových vojsk.

Je pochopitelné, že zavedení kvalitativně nových bojových prostředků vyžaduje rozpracování odpovídajících způsobů palebného ničení nepřítele, včetně přesunu jeho vojsk z hloubky k útoku z chodu. Současně je nezbytné věnovat větší pozornost maskování a utajení při soustřeďování živé síly a bojové techniky zvláště na směrech hlavního a podružných úderů i při usku-tečňování manévru. Důležitý význam pro další zvýšení kvality palebného ničení bude mít rozpracování nových taktických zásad boje s průzkumnými palebnými systémy nepřítele.

Aktuálnost problému organizace palebného ničení nepřítele v útočné operaci tkví v tom, že svým rozsahem a vlivem na charakter bojové činnosti přerostlo taktický rámec a stává se jedním z určujících operačních faktorů. Proto těžiště organizace a plánování palebného ničení se stále více přenáší na operační stupeň velení, tj. stává se bezprostřední funkcí velitelů a štábů vševojskových svazů.

Problém dalšího zvyšování efektivity palběného ničení se zvlášť zřetelně projevuje při plnění úkolů boje s protitankovými a obrannými objekty obránce. Zejména tyto jsou vážnou překážkou při rozvíjení taktického úspěchu v operační. Potíž řešení tohoto problému tkví v tom, že pravděpodobnost ničení těchto objektů palbou ze zakrytých palběných postavení není velká. Proto k boji s obrannými objekty současně s prostředky, které vedou přímou palbu, předpokládá velení armády USA v široké míře používat průzkumné palběné systémy.

Při řešení problému zvýšení efektivity palběného ničení patří významné místo letectvu, včetně bojových vrtulníků. Vzrůstající bojové možnosti letectva podstatně zvyšují palběnou sílu útočících vojsk a jejich vzdušnou mobilitu. Podstatné zvětšení množství vojenského letectva, prostředků PVO a jasně se projevující tendence jejich růstu v organizaci pozemních vojsk USA a dalších armád států NATO v souvislosti s tím vyžadují, aby teorie útočné operace řešila problém organizace účinného boje s nimi.

Činnost letounů a bojových vrtulníků, které používají takové nové účinné prostředky ničení, jako řízené střely „vzduch–země“, umožňuje obránci značně zvýšit možnosti ničení tanků. Využívání nových nepřátelských plánovaných pum v perspektivě umožní letectvu ničit tanková uskupení útočnicka ve vzdálenosti do 50 km. Proto opatření ke snížení efektivity využívání letounů a vrtulníků vojenského letectva jsou důležitým faktorem vybojování palběné převahy nad nepřítelem v obraně.

Hromadné používání prostředků jaderného a palběného ničení i radioelektronického umlčování ve spojení s dezinformací nepřítele a dalšími opatřeními operačního maskování budou napomáhat úspěšnému přechodu úderných uskupení vojsk do útoku, průlomu taktického pásma obrany a jeho rozvíjení v operační.

Ze zkušeností z Velké vlastenecké války vyplývá, že základními podmínkami, které zabezpečují rozvíjení taktického úspěchu v operační, byly jednak zničení bránícího se nepřítele v taktické hloubce, jednak zasažení pohyblivých vojsk do sražení. Proto frontové a armádní rychlé skupiny v celé řadě operací byly zasazovány do sražení celé nebo po částech k dokončení průlomu taktické hloubky jeho obrany a k okamžitému rozvíjení útoku do operační hloubky a do stran boků. Často takový způsob zasažení rychlých skupin do sražení nevedl k úspěchu, neboť byly zatahovány do vleklých bojů v obklíčení a zničení bránících

se uskupení a nových sil a prostředků pro tento účel se v potřebné době nedostávalo.

V těchto operacích, kde byly rychlé skupiny zasazovány do sražení po průlomu taktické hloubky, úkol rozvíjení útoku do operační hloubky byl řešen značně úspěšněji. Přitom zasažení frontových a armádních rychlých skupin probíhalo hlavně za podpory letectva. Bojovaly v operační hloubce a postupovaly do 30–40 km i více kilometrů denně, poutaly manévry záloh nepřítele, předcházely odcházející vojska při zaujímání výhodných obranných čar v operační hloubce, vytvářely vnější frontu obklíčení jeho uskupení a napomáhaly hlavním silám při dokončení jejich zničení.

Rychlé skupiny zasazované do sražení uplatňovaly v mnoha operacích taktiku případové činnosti ke zničení jednotlivých uskupení nepřítele, obsazovaly a ničily jeho letiště, zásobovací základny, velké sklady a místa velení. Taková činnost často nutila nepřítele vyvádět vojska z fronty k boji s proniklými rychlými skupinami do jeho týlu; to vytvářelo hlavním silám čelně útočících vojsk příznivé podmínky k rozhodnému útoku do hloubky ve vysokých tempech.

Rozvíjení taktického úspěchu v operační nadále zůstává i v soudobých podmínkách jedním z aktuálních problémů teorie a praxe útočné operace, vedené jak s použitím jaderných zbraní, tak i s využitím jen klasických prostředků ničení. Bojová činnost soudobých vysoce pohyblivých vševojskových a tankových svazků, které mají značně větší úderné a manévrové možnosti, než tomu bylo v minulé válce, budou efektivněji působit do celé hloubky obrany a tak podlamovat její operační odolnost.

Při řešení problému rozvíjení taktického úspěchu v operační má důležitý význam **včasnost a správnost volby směrů zasažení** záložních vysoce pohyblivých svazků a útvarů do sražení. Hlavním faktorem, který má vliv na jejich volbu, je rozmístění, složení a charakter činnosti záloh nepřítele.

V případě, kdy taktická obrana nepřítele je rychle prolomena, je výhodnější tyto svazky a útvary zasadit do sražení dříve. Přitom jsou vytvářeny výhodné podmínky k jejich rychlému vyjití do operační hloubky nepřátelské obrany. V těch případech, kdy taktický průlom je uskutečňován ve zpomalených tempech a v hloubce se nacházejí nebo se přesunují silné operační zálohy nepřítele, je účelné mohutnou palbou všech prostředků a aktivní činností vojsk prvního sledu poutat zálohy obránce a potom zasadit svazky druhého sledu do sražení.

Velmi aktuálním a složitým problémem rozvoje teorie útočné operace je **obnovení bojeschopnosti vojsk**, která byla napadena údery jaderných nebo nových druhů klasických zbraní. Tato otázka sama o sobě byla řešena i v minulých válkách, které byly nevyhnutelně spojeny se ztrátami a vyžadovaly uskutečnění určitých opatření k doplnění vojsk. Charakter ztrát byl dříve ovšem takový, že doplnění probíhalo postupně a vyžadovalo poměrně nevelké vynaložení sil a prostředků. Po zavedení prostředků hromadného ničení nabyl tento problém na ostřejších rysech ve spojitosti s tím, že se nesmírně zvětšil možný rozsah ztrát vojsk a změnil se jejich charakter.

Složitost řešení daného problému je určována tím, že obnovení bojeschopnosti úderných uskupení vytvářených pro útok bude často nutné uskutečňovat ve složitých podmínkách použití jaderných zbraní na obou stranách. Na rozhodujícím významu v této situaci nabývá boj za získání času s cílem předejít nepříteli při přechodu k aktivní útočné činnosti uchovanými a obnovenými silami a prostředky.

Jen rychlé obnovení bojeschopnosti vojsk může zabezpečit úspěšné plnění úkolů a dosažení cíle útočné operace. Hlavními podmínkami úspěšného plnění tohoto úkolu jsou: včasné zjištění rozsahu a výsledků úderů prostředků ničení nepříteli, možnosti vlastních vojsk k obnovení bojeschopnosti, správné stanovení pořadí jeho uskutečnění.

Hlavní úsilí útočících vojsk musí přitom směřovat v první řadě k obnovení systému velení vojskům, uskupení vojsk PVO, raketových vojsk a dělostřelectva, svazků a útvarů bojujících na hlavním směru, dále i těch, které utrpěly nejmenší ztráty a po nevelkém doplnění vojsky a bojovou technikou mohou v krátké době zahájit plnění nově stanovených úkolů.

Vlivem zavedení soudobých prostředků ozbrojeného zápasu se podstatně změnil charakter útočné operace. Je složitější, hluboká, dynamická a účastí sil a prostředků

různých druhů vojsk a druhů ozbrojených sil v plném slova smyslu je vševojsková a prostorová, tzn., že je vedena současně ve všech prostorových sférách. Soudobá útočná operace se vyznačuje výjimečnou rozhodností, vysokými tempy vedení, rychlými a pronikavými změnami situace, různorodostí používaných způsobů přechodu do útoku a ničení vojsk v obraně, rozvinutím bojové činnosti na zemi a ve vzduchu, na široké frontě a ve velké hloubce.

Kvalitativní změny v prostředcích ozbrojeného zápasu, které vytvořily vyšší možnosti k rozhodnému zničení nepříteli, měly za následek určité změny v charakteru velení vojskům a vytýčily nezbytnost jeho dalšího zdokonalování. Tento proces je nepřetržitý a je uskutečňován vyřešením vznikajících problémů. Z analýzy charakteru soudobé útočné operace a zvláštností velení vojskům v ní není obtížné stanovit, že nejaktuálnějšími problémy jsou: získání času, zdůvodnění přijímaných rozhodnutí a plánů, zabezpečení odolnosti systému velení.

Každá z těchto otázek může být rozčleňována na celou řadu podotázek, které se týkají organizační, metodologické a technické stránky velení. Musí být řešeny komplexně a předvídat zdokonalování organizační struktury orgánů velení a její uvedení do souladu s rozsahem a charakterem úkolů velení, s podmínkami činnosti jednotlivých funkcionářů při přípravě a vedení operace.

Současně s tím je zapotřebí zkvalitnit metody jejich práce při přijímání rozhodnutí, doručování úkolů vojskům, plánování operace, organizaci součinnosti a všech druhů zabezpečení, kromě toho zlepšovat charakteristiky existujících prostředků velení, rozpracovat nové, dokonalejší modely a vybavit jimi štáby na všech stupních.

Rozvoj systému velení v celku musí zabezpečit pevné, nepřetržité, operativní a utajené velení vojskům v podmínkách použití jaderných a klasických zbraní, kromě toho jeho spolehlivý provoz ve složitě radioelektronické situaci.

V závěru je nutné zdůraznit, že rozpracování teorie útočné operace bylo vždy řešeno a v současné době je uskutečňováno s přihlédnutím ke kvalitativním změnám prostředků ozbrojeného zápasu, které se neustále mění a zvětšují své bojové možnosti. V souladu s těmito objektivními podmínkami probíhá rozvoj pozemních vojsk a dalších druhů ozbrojených sil a druhů vojsk, dále zdokonalování forem a způsobů vedení bojové činnosti. Proto nepřetržitě a hluboké zpracování ještě ne zcela řešených problémů teorie útočné operace na základě probíhajících změn ve zbraních a bojové technice je prvotním úkolem vědeckých zkoumání a praxe přípravy vojsk a štábů.